

A koronavírus-válság okozta munkahelyi változások vizsgálata szlovákiai kis- és középvállalkozásoknál

A COVID-19 járvány, amely 2019-ben indult el a kínai Vuban városából napjainkra az egyik legsúlyosabb jelenséggé nőtte ki magát. Drasztikus következményekkel járt a vírus megjelenése, mind az egészségügyre, mind pedig a világgazdaságra nézve. A gazdasági hatásai még napjainkban is jelentősek, így e téma kutatása aktuális. Tanulmányunk a koronavírus megjelenésének következtében bevezetett leggyakoribb munkahelyi változások típusait és azok foglalkoztatottságra gyakorolt hatásait vizsgálja. A választott módszertan kérdőíves felmérés volt. A kérdőív egyik része a munkanélküli válaszadókra összpontosított, a felmérés célja a munkanélküliség lehetséges okainak vizsgálata volt. A kutatásunk második része az aktív munkaviszonnyal rendelkező válaszadókat elemzi. Ez utóbbi szegmensnél a felmérés elsősorban a bevezetett munkahelyi változások hatásait vizsgálta meg. A kapott eredményekből megállapítottuk, hogy szignifikáns kapcsolat mutatkozik a munkanélküli kitértők munkanélküliségének oka és a koronavírus megjelenése között. A munkanélküli kitértők fele a koronavírus megjelenését követően veszítette el állását. A felmérés további eredménye, hogy a válságot követő leggyakoribb munkahelyi változás a home-office munkavégzés bevezetése volt, ezt követte a fizetés nélküli szabadság, a munkahét lerövidítése és egyéb intézkedéseknek a bevezetése. A vizsgált mintánk alapján összességében megállapítottuk, hogy a koronavírus okozta válság hatással volt a munkaerő-piac minden egyes (munkanélküli, foglalkoztatott) szegmensére.

Kulcsszavak: *munkahelyi változások, koronavírus, munkanélküliség, Szlovákia, válság*

Examining Employment Changes Caused by the Coronavirus Crisis in Slovakian Small and Medium-sized Enterprises

The COVID-19 pandemic started in 2019 in the Chinese city of Wuhan, and it has grown into the most challenging social phenomena to date. The emergence of the virus has had drastic consequences, both for health and for the global economy. Its economic effects are still significant today, so research on this topic is current. Our study examines the types of employment changes most commonly introduced as a result of the coronavirus and their effects on employment. The methodology chosen was a questionnaire survey. The first part of the questionnaire focused on unemployed respondents, with the aim of examining the possible causes of unemployment. The second part of survey analyses respondents with an active employment relationship. In the latter segment, the survey focused on the effects of changes in the workplace. From the results obtained, we found that there is a significant relationship between the cause of unemployment of unemployed respondents and the appearance of the coronavirus. Half of the unemployed people lost their jobs after the coronavirus appeared. A further result of the survey was that the most common change in the employment after the crisis was the introduction of home-office work, followed by unpaid leave, shorter working weeks and other measures. Based on our sample, we found that the crisis caused by the coronavirus pandemic affected every segment of the labour market (unemployed, employed).

Keywords: *workplace changes, coronavirus, unemployment, Slovakia, crisis*

Bevezetés

Az elmúlt évek gazdasági hanyatlásának egyik legsúlyosabb oka a koronavírus megjelenése volt. A COVID-19 típusú járvány egy olyan hirtelen megjelenő külső befolyásoló tényező, amelyre nem volt felkészülve a világ. A járvány 2019-ben tört ki Vuhan városában, ahonnan folyamatos terjedésének köszönhetően szinte az egész világot rövid időn belül elérte. A vírus nem kímélte sem az egészségügyet sem a világgazdaságot (Mohapatra et. al., 2020). Az évek folyamán számos kutatás vizsgálta meg a koronavírus hatásait különböző szemszögből. A járvány megjelenésétől kezdve a kutatások egy nagy része a munkaerőpiacon végbemenő változásokra fókuszált (Yilmazkuday, 2022). Ezt a tendenciát követve célul tűztük ki a koronavírusnak a szlovákiai munkaerő-piacra gyakorolt hatásainak a vizsgálatát. A tanulmány szakirodalmi áttekintése bemutatja a munkaerőpival kapcsolatos főbb fogalmakat. Ezt követően szekunder adatokra támaszkodva felvázoljuk a koronavírus hatásait a világgazdaságra vetítve, amelyhez különböző nemzetközi elemzéseket használtunk fel. Tanulmányunk saját kutatási részében pedig kérdőíves felmérésben kerülnek elemzésre a leggyakrabban bevezetett munkahelyi változásoknak a hatásai.

Szakirodalmi áttekintés

A munka fogalma egyidős az emberiséggel. Amióta él ember a földön, azóta a munka is a mindennapok részévé vált. A munkaerő, mint termelési tényező magába foglal minden olyan emberi képességet, amely a szolgáltatások nyújtásához és javak előállításához szükséges.

A munkaerőpiac az a piac, ahol az eladók és a vevők között a munkaerő cseréje zajlik. A munkaerőpiacot gazdaságilag a klasszikus szerkezet és a könnyű áttekinthetőség jellemzi. Az egyik oldalon a munkaadó, a másik oldalon a munkavállaló van. A munkaerő árát nevezhetjük az elvégzett munka bérének (Fényes és Mohácsi, 2019).

A munkaerőpiac résztvevői a munkáltatók, munkavállalók, állam és a szakszervezetek. Az állam biztosítja a munkaerőpiacon fennálló szabályok betartását. Az állam felügyeli a munkaerőpiacon végbemenő tevékenységeket, és joga van büntetések kiszabására szabálysértés esetén. A szakszervezetek, mint érdekképviseletek jelen a munkaerőpiacon (Dara és Henczi, 2008).

A munkaerőpiac jellemző tulajdonságai-sajátosságai közé sorolhatók:

- A munkavállaló egy egyén, akinek jogai vannak, érző és gondolkodó társadalmi lény munkareje olyan sajátosság, amelyet nem szabad áruként kezelni.
- A munkavállalók immobilitása – munkavállalók a helyi munkaerőpiacot preferálják jobban.

- A bérek rugalmassága - lehetőség a bér növekedésére egy adott ledolgozott idő után.
- Nem minden munkavállaló versenyzik egymással - a szakképzettség, az érdeklődés és a munkahelyi körülmények eltérőek, nem áll fenn a versengés veszélye.

Ezen sajátosságok mind befolyásoló tényezőként hatnak a kereslet és a kínálat oldalára (Csehné et al., 2009).

A munkaerőpiac keresleti oldala megmutatja, hogy a gazdaság egy adott időszakban milyen létszámú munkaerőt képes foglalkoztatni. E keresleti oldalt számos tényező képes befolyásolni, mint például:

- a munka bére,
- az adott munkáltató piaci helyzete,
- a termék iránti kereslet,
- milyenek a munkakörülmények,
- a munka termelékenysége,
- a versenytársak.

A felsorolt befolyásoló tényezők mind hatással lehetnek a keresleti oldalra, ez esetben a munkavállalókra. Érthető, hogy a bérezés miért fontos a munkavállalók számára, hiszen kulcsfontosságú szerepe van a megélhetésben. A munkakörülmény is olyan szempont, amelyet az elsők között vizsgálnak meg a munkát keresők. A munkáltatók piaci helyzete és a termék iránti kereslet szintén meghatározó szerepet tölt be, ugyanis nyilvánvaló, hogy minél nagyobb a kereslet, annál nagyobb a termelékenység. A munkába befektetett erő a magasabb bérezés alapján kifizetődik. A konkurencia is jelenthet akadályt, ám nem ez a leggyakoribb gátló tényező (Guido, 2009).

A kínálat elsősorban a munkahely minőségi és mennyiségi mutatóitól függ, és további nemzetgazdasági szempontok is hatással vannak rá. A mutatók szerinti befolyásoló tényezők:

- munkaidő hossza,
- munkakörülmény,
- szabadidő,
- elérhető jövedelem,
- juttatások.

Az előzőekben felsorolt hátráltató tényezők mellett még további akadálynak számítanak a munkajogi előírások és a demográfiai adatok. Ahhoz, hogy a munkáltató és a munkavállaló számára is a legjobb feltételek mellett teljesüljön a közös munkaviszony, mindkét oldalnak tekintettel kell lennie a befolyásoló tényezőkre (Hall, 1991).

A koronavírus egyik leg súlyosabb következménye az egészségügyi válság mellett a gazdaságra volt. Nuno 2020-ban publikált tanulmánya a tőzsdék erőteljes visszaesését mutatta ki. A kutatásából kiderült, hogy Brazília és Kolumbia

gazdaságában súlyos károkat okozott a járvány megjelenése. Ugyanakkor szinte minden ország gazdasága megérezte a járványt valamilyen szinten. Ezt nevezhetjük akár gazdasági recesszióknak, vagy gazdasági sokknak. A gazdasági sokk egy olyan hirtelen bekövetkező nem várt esemény, amelyre a világ nincs felkészülve. A Covid-19 típusú járvány gazdasági sokként történő definiálása megjelenik Mohammad (2021) tanulmányában is. Az elemzésből kiderült, hogy ahol magas a gazdaságban a turizmus és a hozzákapcsolódó szolgáltatások aránya, azokban az országokban a korlátozások és bezárások miatt nagyobb válságot éltek meg. A leginkább károsult országok Görögország, Portugália, Mexikó és Spanyolország voltak. Az idegenforgalom csökkenése a gazdasági helyzet romlását idézte elő ezekben az országokban (Nuno, 2020).

A világjárvány kiterjedése óriási hatással volt a munkaerőpiacon végbemenő változásokra is. A munkanélküliségi ráta hirtelen megnövekedése jellemző volt a világ számos országában. A munkanélküliség elsősorban a járvány okozta korlátozásoknak volt köszönhető. A távolságtartás miatti bezárások és lezárások, a rövidített munkaidő, a felmondások mind hozzájárultak a munkanélküliség növekedéséhez. Az OECD országaiban készített felmérés bemutatja hogyan alakult a munkanélküliségi ráta a koronavírus első hullámát követően (United Nations, 2020). A kutatás alapján az Egyesült Államokban és Kanadában mutatták ki a legnagyobb munkanélküliséget a járvány megjelenését követően. Mindeközben elmondható, hogy Finnországban, Lengyelországban, Japánban, Németországban és Csehországban nagyon alacsony növekedést mutatott a munkanélküliségi ráta, sőt Finnországra egyáltalán nem volt jellemző. 2020 áprilisában a munkanélküliségi ráta már kétszámjegyre nőtt Kanadát és az Egyesült Államokat illetően. Pontos számokban kifejezve ezen időszakban az Egyesült Államok munkanélküliségi rátája 14,8% volt (United Nations, 2020). Megemlíthető, hogy Olaszországban voltak az egyik legszigorúbb korlátozások és lezárások és ennek ellenére sem növekedett meg jelentősen a munkanélküliségi ráta értéke. Magyarország és Szlovákia esetében is a munkanélküliségi ráta a 2019-es adatokhoz képest hirtelen növekedésnek indult. Magyarország munkanélküliségi rátája 2019 októberében 3,3% volt, majd a járvány terjedését követően 2020 májusára már 4,8%-ra nőtt. A második és harmadik hullám sem volt kedvezőbb hatással az ország munkaerőpiacára, hiszen 2021 januárjában már 5% feletti munkanélküliségi rátáról beszélhetünk. Ez pontosan 211 114/fő munkanélküli személyt jelentett a vizsgált időszakban (KSH, 2021). Szlovákiában szintén súlyos gazdasági károkat okozott a koronavírus. A 2019-es év decemberében a munkanélküliségi ráta 5,9% volt. A járvány első hullámát követően ez az érték 2020 júliusára 7,7%-ra növekedett. Majd a második hullám tovább sújtotta a szlovák munkaerőállományt, amelynek köszönhetően a munkanélküliségi ráta 2021-ben 8%-fölé emelkedett. Ez pontos számokban kifejezve 219 293/fő munkanélküli személyt jelent (Trading Economics, 2021).

Kutatás módszertana

A primer kutatásunk online kérdőíves lekérdezés formájában valósult meg. A mintavétel hólabda módszere volt, a kitöltésre 2022 tavaszán került sor, Szlovákia keleti régióiban. A felmérés során összesen 609 válasz érkezett be. A kérdőív külön foglalkozik a válaszadók két fő szegmensével (munkanélküliek, munkaviszonyban állók). Az egyik csoportot a munkanélküliek alkották, 207 válaszadó állt rendelkezésünkre, a másik csoport pedig az aktív munkaviszonnyal rendelkező egyének eredményeit tükrözi, amelyben 402 fő válaszait tudtuk megvizsgálni.

1. táblázat: A válaszadók nemi és korosztály szerinti megoszlása

Nem	Korosztály			
	18- alatt	18-25 között	26-30 között	30- felett
Nő	11	38	88	82
Férfi	12	50	107	221
Összesen	23	88	195	303

Forrás: a szerző saját szerkesztése alapján

A felmérés elején található demográfiai jellegű kérdéseket követően a kérdőív a munkanélküliséget kiváltó lehetséges okok feltérképezésére tért ki. Ezt követően a kérdőív a munkaviszonnyal rendelkező kitöltők válaszait mérte fel a koronavírus megjelenését követő időszakban. A kutatásban vizsgáljuk a munkahelyek gazdasági helyzetét a COVID-19 járvány megjelenése előtt és a járványt követő időszakban. Megvizsgáltuk a járvány következtében leggyakrabban bevezetett munkahelyi változásokat, külön elemeztük a munkaerő csökkenés mértékét. Az adatokat SPSS program segítségével dolgoztuk fel.

Saját vizsgálatok eredményei

A munkanélküliségi ráta mutatóját számos külső és belső tényező képes befolyásolni. A 2020-as év elején egy olyan külső hatás érte a világot, amelyre sem a munkáltatók, sem a munkavállalók nem voltak felkészülve. A koronavírus megjelenése fokozatosan kezdte hatásait éreztetni a munkaerő-piacokon is. Az ideiglenes bezárások szükségessége a bevételek hiányát képezte, amelynek köszönhetően számos vállalat ítéltetett végleges bezárásra. Ebből következően folyamatos emelkedésnek indult a munkanélküliségi ráta mutatója világszerte (Góes és Gallo, 2020). Kutatásunkban külön hangsúlyt fektetve vizsgáltuk meg a munkanélküli kitöltők munkanélküliségét kiváltó lehetséges okokat.

2. táblázat: A vizsgált változók keresztábrázolása

Összefoglaló			Esetek					
			Érvényes N Százalék		Hiányzó N Százalék		Összes N Százalék	
Rendelkezik Ön jelenleg állandó munkahellyel? x Amennyiben nem rendelkezik állandó munkahellyel, kérem jelölje meg ennek lehetséges okát.			207 34,0 %		402 66,0 %		609 100,0 %	
Amennyiben nem rendelkezik állandó munkahellyel, kérem jelölje meg ennek lehetséges okát. x								
Rendelkezik Ön jelenleg állandó munkahellyel?								
			Rendelkezik Ön jelenleg állandó munkahellyel?					
			Nem		Igen		Összes	
Amennyiben nem rendelkezik állandó munkahellyel, kérem jelölje meg ennek lehetséges okát.	egyéb	Darab	17		0		17	
		Sor%	100,0 %		,0 %		100,0 %	
		Oszlop%	8,4 %		,0 %		8,2 %	
		Összes	8,2 %		,0 %		8,2 %	
	nem keresek munkát	Darab	21		0		21	
		Sor%	100,0 %		,0 %		100,0 %	
		Oszlop%	9,9 %		,0 %		10,1 %	
		Összes	10,1 %		,0 %		10,1 %	
	egészségügyi okok miatt nem dolgozok	Darab	28		0		28	
		Sor%	100,0 %		,0 %		100,0 %	
		Oszlop%	13,8 %		,0 %		13,5 %	
		Összes	13,5 %		,0 %		13,5 %	
	még tanulok	Darab	39		0		39	
		Sor%	100,0 %		,0 %		100,0 %	
		Oszlop%	17,7 %		,0 %		18,8 %	
		Összes	18,8 %		,0 %		18,8 %	
	elvezítettem a munkám a Covid-19 típusú járvány következtében	Darab	102		0		102	
		Sor%	100,0 %		,0 %		100,0 %	
		Oszlop%	50,2 %		,0 %		49,3 %	
		Összes	49,3 %		,0 %		49,3 %	
Összes	Darab	207		0		207		
	Sor%	100,0 %		,0 %		100,0 %		
	Oszlop%	100,0 %		100,0 %		100,0 %		
	Összes	100,0 %		,0 %		100,0 %		

Forrás: a szerző saját szerkesztése alapján

A 2. táblázat a munkanélküli válaszadók eredményeit mutatja be. Első lépésként meghatároztuk, hogy esetünkben két nominális szintű változóval van dolgunk, amelyben független változóként jelöltük meg a munkanélküliséget kiváltó lehetséges okokat és függő változóként a munkanélküli adatközlők számát. Ezt követően elkészítettük a 2 változó (munkanélküliség, munkanélküliség oka) keresztábrázolását, amelyből az általunk megfigyelt értékek százalékos eloszlása, illetve az elvárt értékekre lehet következtetni. A változók szignifikancia vizsgálatához elvégeztük a Pearson-féle KHI négyzet próbát.

3. Táblázat: Khi négyzet próba

	Érték	df	Aszimtotikus Szig. (2-végű)
Phearson -féle Khi négyzet	10,61	4	0,031
Valószínűségi arány	10,3	4	0,036
Lineáris-lineáris asszociáció	2,75	1	0,097
N érvényes esetek száma	207		

Forrás: a szerző saját szerkesztése alapján

A Khi-négyzet próba segítségével megállapíthatóvá vált, hogy a két változó között beszélhetünk-e szignifikáns kapcsolatról. A táblázat alapján a p értéke = 0,031. Azokban az esetekben áll fenn szignifikáns kapcsolat két változó között, amennyiben a p értéke < 0,05. A számítások eredményei alapján kijelenthetjük, hogy esetünkben a 2 változó között szignifikáns összefüggés van, mivel a p értéke = 0,031, azaz kisebb mint 0,05. A táblázat további eredményeiből kiderült, hogy a Khi-négyzet értéke = 10,61 és a szabadságfok 4. A változók közötti szignifikáns kapcsolat eredményének összegzéseként megtudtuk, hogy a kitöltők jelenlegi munkanélküliségének oka szorosan összefügg a Covid-19 típusú járvány megjelenésével és elterjedésével. A kérdőív kitöltőinek eredményei alapján 207 munkanélküli kitöltő közül 102 fő a Covid-19 típusú járvány következtében veszítette el munkahelyét.

Az ideiglenes üzembezáráások bevezetésének szükségessége is a koronavírus megjelenésének egyik következménye. Ez az intézkedés egyaránt súlyos mértékben érintette a munkáltatókat és a munkavállalókat. Számos országban ennek következtében indult növekedésnek a munkanélküliségi ráta mutatója (Spurk és Straub, 2020). Kutatásunkban igyekeztünk felmérni, hogy vajon van-e összefüggés az ideiglenes bezárások gyakorisága és a működési területek között. Az eredmények kielemezése előtt azt feltételeztük, hogy a szolgáltatási iparágban dolgozó kitöltők körében nagyobb arányú korlátozás volt az ideiglenes bezárás, mint a többi iparágban dolgozó válaszadó körében.

4. táblázat: A vizsgált változók kontingencia táblázata

Az Ön munkahelyének működési területe?			A Covid-19 típusú járványhelyzetben bevezetett intézkedések során szükség volt az Ön munkahelyének ideiglenes bezárására?		Összes
			Nem	Igen	
Az Ön munkahelyének működési területe?	civilszféra	Darab	2	3	5
		Sor%	40,0 %	60,0 %	100,0 %
		Oszlop%	1,1 %	1,3 %	1,2 %
		Összes	,5 %	,7 %	1,2 %
	egyéb gazdasági tevékenység	Darab	6	3	9
		Sor%	66,7 %	33,3 %	100,0 %
		Oszlop%	3,4 %	1,3 %	2,2 %
		Összes	1,5 %	,7 %	2,2 %
	termelés	Darab	12	16	28
		Sor%	42,9 %	57,1 %	100,0 %
		Oszlop%	6,8 %	7,1 %	7,0 %
		Összes	3,0 %	4,0 %	7,0 %
	közsféra	Darab	27	14	41
		Sor%	65,9 %	34,1 %	100,0 %
		Oszlop%	15,3 %	6,2 %	10,2 %
		Összesen	6,7 %	3,5 %	10,2 %
	kereskedelem	Darab	41	53	94
		Sor%	43,6 %	56,4 %	100,0 %
Oszlop%		23,2 %	23,6 %	23,4 %	
Összes		10,2 %	13,2 %	23,4 %	
szolgáltatás	Darab	89	136	225	
	Sor%	39,6 %	60,4 %	100,0 %	
	Oszlop%	50,3 %	60,4 %	56,0 %	
	Összes	22,1 %	33,8 %	56,0 %	
Összes	Darab	177	225	402	
	Sor%	44,0 %	56,0 %	100,0 %	
	Oszlop%	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
	Összes	44,0 %	56,0 %	100,0 %	

Forrás: a szerző saját szerkesztése alapján

Az elemzés eredményességéhez elsősorban megállapítottuk a változók tulajdonságait, amelyek alapján elvégezhetjük számításainkat a SPSS statisztikai programban. Esetünkben a független változó a válaszadók működési területe, míg a függő változó az ideiglenes bezárások szükségessége volt. Ezen tényezők megállapítása után készítettük el a két változó kereszttábláját. A vizsgálathoz további számításként alkalmaztuk a Pearson féle- Khí-négyzet próbát, amelyből egyértelműen kiderül a változók közötti szignifikáns kapcsolat erőssége.

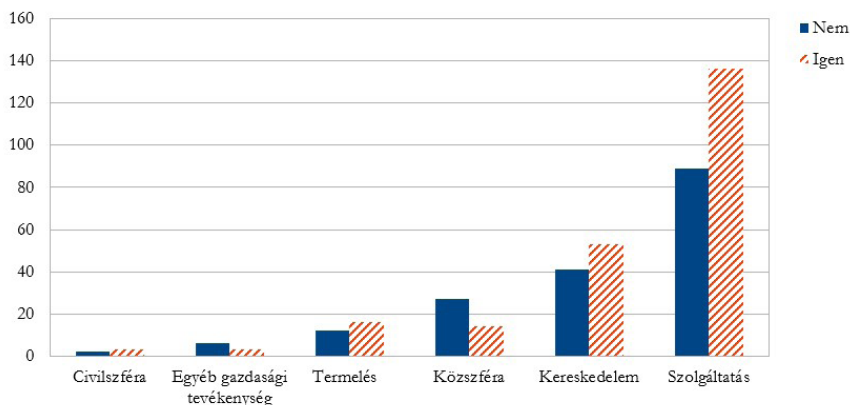
5. táblázat: Pearson féle Khi négyzet próba

	Érték	df	Aszimtotikus Szig. (2-végű)
Phearson -féle Khi négyzet	11,68	5	,039
Valószínűségi arány	11,67	5	,40
Lineáris-lineáris asszociáció	5,48	1	,19
N érvényes esetek száma	402		

Forrás: a szerző saját szerkesztése alapján

Az 5. táblázat eredményei szerint a feltételezésünk beigazolódott, ugyanis a számítások azt mutatják, hogy szignifikáns összefüggés van az ideiglenes üzembeszárások bevezetésének gyakorisága és a szolgáltatási iparág között. A táblázat alapján a p értéke = 0,039, azaz a p értéke < 0,05. Továbbá a Khi-négyzet értéke = 11,68 és a szabadságfok 5. E két változó vizsgálatából és eredményeiből kiderült, hogy a szolgáltatási iparágban dolgozók esetében sokkal gyakoribb munkahelyi változásnak minősült az ideiglenes bezárások bevezetése, mint a többi iparágban dolgozók körében. A következő ábra részletesen bemutatja az ideiglenes bezárások szükségességének gyakoriságát iparági területenként.

1. ábra: Az ideiglenes bezárások bevezetésének gyakorisága működési területenként

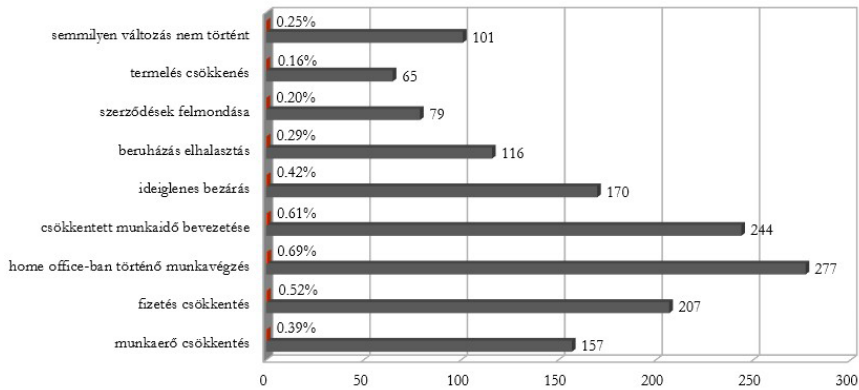

Forrás: a szerző saját szerkesztése alapján

Az 1. ábra szerint a szolgáltatási iparágban dolgozó egyének esetében volt a leggyakoribb intézkedés az ideiglenes bezárások alkalmazása.

Kutatásunk nem csupán egy munkahelyi változás bevezetésére fókuszált. A felmérésünk egyik rész célja volt, hogy megállapítsuk kitöltőink körében melyek voltak a leggyakrabban bevezetett munkahelyi változások a koronavírus hatására. A Covid-19 járvány megjelenése és elterjedése számos munkahelyi változás bevezetésére kényszerítette a munkáltatókat, amelyek egyúttal hatással voltak a munkavállalókra is. A következő 2. ábra ismerteti ezen munkahelyi intézkedések gyakoriságát.

2. ábra: Munkahelyi változások bevezetésének gyakorisága

Forrás: a szerző saját szerkesztése alapján

A kérdőíves kutatásban lehetősége volt a válaszadóknak több válasz megjelölésére is, ezáltal reális képet kaphattunk a munkahelyeken bevezetett változások gyakoriságának eloszlásáról. A válaszadók eredményét tükröző ábra bemutatja, hogy az adatközlők munkahelyén a leggyakoribb változás a home office munkavégzés bevezetése volt, amelyet 277 fő jelölt meg, azaz a kitöltők (68,9%-a). Ezt szorosan követő változás a csökkentett munkaidő bevezetése volt, amely 244 egyént (60,7%) érintett, a fizetés csökkentés, amelyet 207 fő (51,5%) jelölt meg. A kitöltők további 42,3%-át (170 fő) érintette a munkahelyek ideiglenes bezárása és 39,1%-nál (157 fő) volt jellemző a létszám leépítése. A beruházások elhalasztása is gyakori változásnak nevezhető a válaszadók körében, hiszen 116 főt érintett. Egy amerikai tanulmányban szintén megvizsgálták, hogy a koronavírus során milyen változásokat vezettek be a munkahelyeken. A tanulmány alátámasztja a kérdőívünk eredményeként kapott home office gyakoriságát, ami azt jelenti, hogy nem csak a szlovákiai kitöltők körében vált ez a legnépszerűbb munkahelyi változássá (Gayle és Hiromi, 2021).

Következtetések

Tanulmányunk célja volt Szlovákiai munkavállalók körében végzett felméréssel megvizsgálni, hogy a koronavírus milyen hatással volt a munkahelyi változásokra.

A munkanélküliek csoportját kutató kérdések eredményei alapján megállapítottuk, hogy milyen lehetséges okok miatt nem rendelkeznek ezen válaszadók aktív munkaviszonnyal. Elemzésünk eredményeiből kiderült, hogy a munkanélküli adatközlők fele a koronavírus megjelenése következtében veszítette el munkahelyét. A Phearson féle Khí-négyzet próba eredményei alátámasztották, hogy szignifikáns kapcsolat mutatkozik a munkanélküliség és a járvány kitörése és elterjedése között. A szakirodalmi áttekintésben említett *Nuno Fernandez* is hasonló szignifikáns kapcsolatot vélt felfedezni kutatásában a munkanélküliségi ráta növekedése és a koronavírus elterjedése között.

A kérdőíves felmérés a második részben az aktív munkaviszonnyal rendelkezők csoportját elemeztük. A felmérésben elsősorban a munkahelyi változások típusaira és gyakoriságára voltunk kíváncsiak. Az eredményekből kiderült, hogy a leggyakrabban bevezetett munkahelyi változás a home office munkavégzésnek a bevezetése volt. Ezt szorosan követő gyakori változásoknak bizonyultak még a csökkentett munkaidő bevezetése, a fizetések csökkentése, valamint az ideiglenes bezárások bevezetésének szükségessége. Gayle és Hiromi (2021) amerikai tanulmányában is hasonlóképpen a home office munkavégzés bevezetését emelte ki, mint a legnépszerűbb munkahelyi változás a koronavírus okozta válságra reagálva.

A kutatás további részében azt vizsgáltuk meg, hogy kimutatható-e szignifikáns összefüggés az egyes iparági területek és az ideiglenes bezárások bevezetésének szükségessége között. A mi feltételezésünk az volt, hogy a szolgáltatási iparágban dolgozó kitöltők körében sokkal gyakoribb változásnak bizonyul a munkahelyek ideiglenes bezárása, mint más iparágak körében. A változók elemzéséből kiderült, hogy összefüggés van a szolgáltatási iparági területek és az ideiglenes bezárások szükségessége között, így ez a feltételezésünk is bizonyítást nyert.

Tanulmányunk összegzéseként kijelenthetjük, hogy a koronavírus komoly nehézségeket okozott a szlovák munkaerőpiacon is. A munkanélküliség növekedésének jelentős százaléka a koronavírus megjelenésének tudható be. Az aktív munkaviszonnyal rendelkező dolgozók többféle munkahelyi változást kényszerültek megtapasztalni a járvány elterjedésének megfékezése érdekében hozott nemzetgazdasági intézkedések következtében.

Irodalomjegyzék

- Csehné, P. I., Horesnyi, J., Szellő, J., Vincze, I., & Horesnyi, J. (2009). *Munkaerő-piaci ismeretek. Tanulmánykötet OFA-SZMMM-Szent István Egyetem*. Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar. Gödöllő
- Dara, P., & Henczi, L. (2008). *Munkaerő-piaci ismeretek*. Budapest Kiadó.
- Fényes, H., & Mohácsi, M. (2019). *A munkaerőpiac és az emberi tőke*. Debreceni Egyetemi Kiadó.
- Gayle, K., & Hiromi, T. (2021). Working from Home and Changes in Work Characteristics during Covid-19. *Journal of SSAGE*, 3–7.
- Gócs, M. C. B & Gallo, E. (2020). Infection is the cycle: Unemployment, Output and Economic Policies in the COVID-19. *Pandemic*, (3), 377–393.
- Guido, L. (2009). A Theory of Demand Shocks. *Journal of American Economic Review*, 99 (5), 2050–84.
- Hall, R. E. (1991). *Labor Demand Labor Supply, and Employment Volatility*. MIT Press.
- KSH, Munkanélküliség gyorsnaptár. Retrieved June 2022, from: <http://www.ksh.hu/munkanelkuliseg>
- Mohammad, J. A-S. (2021). COVID-19, Economic recession, and the Refugee situation. *Journal of International Migration*, 59 (1), 289–292.
- Mohatpatra, S., Priyanka, V., Kohli, I., & Mishra, R. K. (2020). Impact of corona virus Covid-19 on the global economy. *International Journal of Agricultural and Statistical Science*, Vol. 16, No. 2, 771–778.
- Nuno, F. (2020). Economic Effects of Coronavirus Outbreak (COVID-19) on the World Economy. *IESE Bussiness School Working Paper*, Vol. 2.0, No WP-1240-E, 1–25.
- Spurk, D., & Straub, C. (2020). Flexible employment relationships and careers in times of the COVID-19 pandemic. *Journal of Vocational Behavior*, 119:103435
- Trading economics (2021). Szlovákia- munkanélküliségi ráta, Retrieved June 2022, from: <https://hu.tradingeconomics.com/slovakia/unemployment-rate>
- United Nations (2020). Varying impact of the Covid-19 pandemic on the labor markets of developed countries, Retrieved June 2022, from: https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/publication/Monthly_Briefing_140.pdf
- Yilmazkuday, H., (2022). Coronavirus disease 2019 and the global economy. *Journal of Transport Policy*, Vol. 120, 40–46.